

Status
Stil

060 / 676 88 01
060 / 4 84 64 91
Нови Београд, Др Ивана Рибара 88

СРПСКА ОФИЦИРСКА САБЉА М.1895/1995 И ПАРАДНИ БОДЕЖИ ВИДОВА ВОЈСКЕ

САБЉЕ : 25 месечних рата

стандардна.....месечна рата - 4.100,00 дин.
посребрена..... месечна рата - 4.500,00 дин.
позлаћена.....месечна рата ~5.000,00 дин.

БОДЕЖИ : 20 месечних рата

посребрен.....месечна рата - 3.700,00 дин
позлаћен..... месечна рата - 4.200,00 дин

ВОЈНИ Ветеран

УДРУЖЕЊЕ ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ • ГОДИНА XXII • БРОЈ 245 • ЈУН 2024.

Са 9. седнице Главног одбора Скупштине УВПС

ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА ЧЛАНОВА КАО ТРАЈНА ОБАВЕЗА

Косово и Метохија на Видовдан 2024.

ВЕКОВНО БОГАТСТВО СРПСКОГ НАРОДА

ПЕЊКА ПАТРИЈАРШИЈА
са четири цркве грађене између 13. и 14. века

Косово и Метохија је митска тачка наше историје. Сваки историјски догађај постаје значајан када добије симболику. Видовдан је необична историјска прича о жртвовању, о првенству виших над нижим циљевима, царство небеско за које се у митолошки одредили кнез Лазар. Видовдан Србима даје необичност као народу, достојном легенде.

Видовдан – дан жртве, слобода и жртва су велике теме наше историје.

Није познат пример у новијој историји да међународна заједница, оглушујући се о самопрокламована цивилизацијска начела, отима једној држави део територије и њено духовно и културно наслеђе. настојећи да затре историјско право и неодвојиви део српске историјске вертикале.

Идентитет је уткан у два најпросперитетнија периода: средњовековна Србија и Србија друге половине 20. века.

Преживели српски манастири Високи Дечани, Грачаница, Пењка патријаршија и црква Богородица Љевишка су културна добра уписана на Листу светске баштине УНЕСКА под називом Средњовековни споменици на Косову и Метохији. Они представљају врхунац византијско-романичке културе, са јединственим стилем фреско-сликарства, који се развио на простору Балкана између 13. и 17. века.

На Космету је укупно око 1.300 цркава, манастира и других објеката, локалитета и просторних целина које чине културно наслеђе српског народа у Покрајини.

ГРАЧАНИЦА: је подигнута на рушевинама старије Богородичне цркве из 13. века, а она на темељима базилике из 6. века

Од 1999. године на Космету је од уништено 150 српских цркава и манастира, од којих чак 61 имају статус споменика културе. Уништено је и покрадено више од 10.000 икона, црквено-уметничких и богослужбених предмета „који се увелико крме на светском илегалном тржишту антиквитета“.

Уништен је и оштећен 5.261 надгробни споменик на 256 српских православних гробаља, док на више од 50 гробаља не постоји ниједан читав споменик. Из српских гробова „чак су ископане и разбијане кости“, док су гробаља „претворена у депоније, неприступачна су, зарасла у коров и шипраже“.

Лоза Немањића, приправа Пењке патријаршије,
са двадесетак портрета од Немање до цара Душана

Манастир Високи Дечани је задужбина краља Стефана Дечанског и цара Душана. Налази се у долини реке Дечанска Бистрица југозападно од Пећи, испод планинског масива Проклетије. Изградња манастира је завршена 1335. године, а фреске су завршене око 1350. године. Манастир је посвећен Христу Пантократору и Вознесењу Господњем – Спасовдану. Главни неимар био је мајстор Вито Которанин. Храм представља петобродну грађевину и припада рашком стилу. У образложењу које је УНЕСКО дао 2004. године наводи се да су фреске манастира Високи Дечани једно од највреднијих примера тзв. „ренесансе Палеолога“ у византијском сликарству и драгоцен запис о животу у XIV веку.

На источном зиду је лоза Немањића, која прославља моћ и славу краљевске лозе немањићевске. Лоза истиче значај ктиторових преда-

Краљ Милутин и краљица Симонида у ктиторској комозицији, 1318.

БОГОРОДИЦА ЉЕВИШКА темељно обновљена 1306/7. године

Свети Сава, Симеон-Стефан Немања
и краљ Стефан Првевенчани око 1310. године

ка, који су већином били канонизовани као Свети. Лоза обухвата 22 фигуре, почев од Стефана Немање до Уроша Нејаког, сина Душана Силног. Више „красних врата“ којима се улази у брод храма насликани су краљ Стефан Дечански и цар Душан, задужбинари места овога.

Ктитор краљ Милутин,
фреска (детал) око 1310.

Манастир Грачаницу је саградио краљ Милутин 1321. године и посветио је Успењу Пресвете Богородице. Манастир се налази у селу Грачаница, 10 км. удаљен од Приштине. Након рата на Косову и Метохији 1999. године у манастир Грачаницу је пренето седиште епископа рашко-призренског, који је морао да напусти Призрен. Манастир је постао не само духовно већ и национално и политичко средиште српског народа овог краја. У њему се свакодневно организују бројни скупови и састанци са међународним представницима са циљем да се обезбеди опстанак и живот српског народа на Косову и Метохији.

У цркви се налазе фреске које приказују родослов династије Немањића и лик краљице Симониде, жене краља Милутина.

У унутрашњој припрати налазе се портрети ктитора: краља Милутина и краљице Симониде, затим портрети Милутинових родитеља, краљице Јелене као монахиње и краља Уроша као монаха.

Манастирски комплекс Пењке Патријаршије састоји се од четири цркве које су саграђене у периоду између 13. и 14. века. Вековима је овај манастир био средиште Српске Православне Цркве. Налази се у изузетно лепој Руговској клисури поред реке Бистрице. До осамнаестог века манастир је био напредно монашко средиште са стотинама учених монаха. Услед сурових турских зулума Патријарх Арсеније је крајем седамнаестог века у великој сеоби повео из овог подручја хиљаде хришћанских породица у Јужну Угарску.

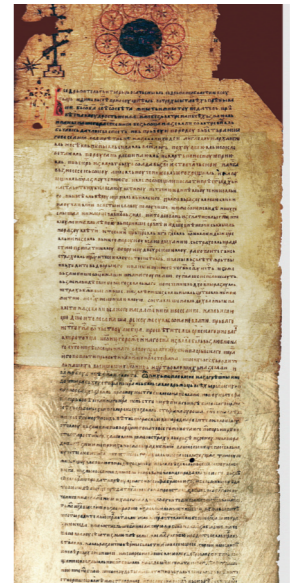
И поред притисака локалног муслиманског становништва манастир се одржао до данас. Након Другог светског рата Пењка Патријаршија је

ВИСОКИ ДЕЧАНИ

ктиторски подухват краља Стефана Уроша Трећег Дечанског

За време подизања манастира Дечана, 1330. године краљ Стефан Урош Трећи издао је Хрисовуљу којом је утврђен правни положај задужбине

Икона: Стефан Дечански
са житијем, XVI век

Збирке рукописа старих штампаних књига од 14 до 19. века

претворена у женски манастир. Пењка Патријаршија је у непосредном надлештву Српског православног патријарха у Београду, где је данас средиште Патријаршије.

Након пожара који су 1981. године подметнули Албанци изграђени су нови манастирски конаци са новом патријарховом резиденцијом. Сестринство се бави хуманитарним радом и одржава манастирску економију. Манастиру припада и метох у Будисавцима, недалеко од Клине где две монахиње бораве саме.

Богородица Љевишка је црква у Призрену, задужбина краља Милутина. Црква је подигнута у периоду 1306—1307. на остацима катедрале из 13. века, која је такође основана на месту старије, ранохришћанске цркве. Црква је историјско седиште епископа призренског Српске православне цркве.

За време турске власти, у 18. веку, фреске су изубијане чекићем, покривене слојем малтера и прекречене, када је црква претворена у џамију. Фреске су поново откривене у периоду 1950—1952. Радови на њиховој реставрацији трајали су до 1976. године.

Приредио **Милен ЧУЉИЋ**